

Espoon Jäätaiturit

TOIMINTAOHJE

Lasten ja nuorten turvallisuuden edistäminen Espoon Jäätaitureiden toiminnassa

1. Johdanto

Suomessa on ollut vuodesta 2003 voimassa laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002). Se koskee lasten parissa työ- ja virkasuhteessa tehtävää työtä. Laki velvoittaa työnantajan tarkistamaan työntekijän rikostaustan laissa mainituissa tilanteissa. Toukokuussa 2014 voimaan tullut laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014) koskee lasten parissa tehtävää vapaaehtoistyötä. Se antaa toiminnan järjestäjälle, kuten yhdistykselle tai elinkeinonharjoittajalle, mahdollisuuden tietyin edellytyksin selvittää vapaaehtoisen rikostausta. Lain tarkoituksena on turvata lapsen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä suojella lasta seksuaaliselta hyväksikäytöltä ja riistolta, kuten myös muulta vakavalta väkivaltarikollisuudelta ja houkuttelulta huumeiden käyttöön.

Ohjeessa kuvattujen toimintatapojen tarkoituksena on varmistaa ja edistää lasten turvallisuutta vapaaehtoistoiminnassa. Niiden avulla toiminnan järjestäjä voi ehkäistä alaikäisten koskemattomuutta ja turvallisuutta vaarantavia tekoja ja tapahtumia.

Espoon Jäätaiturit ry:n ohjeistus on laadittu Suomen nuorisoyhteistyö Allianssin, Sosten ja Valon yhdessä laatiman toimintaohjeen ”Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen” pohjalta.

[2014-SOSTE-julkaisu-Lasten-turvallisuutta-lisaavat-toimintatavat-ja-vapaaehtoisen-rikostaustan-selvittaminen.pdf](#)

Toimintaohjeen tavoitteena on, että vapaaehtoistoiminnan järjestäjät sitoutuvat lasten turvallisuutta ja koskemattomuutta edistäviin toimintatapoihin. Turvallisuudella ja koskemattomuudella tarkoitetaan tässä sitä, että

- Lapsen perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat
- Lapsen henkilökohtaista koskemattomuutta kunnioitetaan
- Lapsen turvallista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tuetaan
- Lasta suojellaan seksuaalirikoksilta, väkivaltarikollisuudelta, houkuttelulta huumeiden käyttöön ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä.

Ohjeessa kuvattujen toimintatapojen avulla

- Edistetään lasta suojaavan toimintakulttuurin syntymistä,
- Tuetaan alaikäisten turvallista osallistumista toimintaan sekä
- Vahvistetaan lasten tietoisuutta omista oikeuksistaan.

2. Toimintatavat

2.1 Ennaltaehkäisy

- Lasten kanssa toimivien henkilöiden osalta sekä työsuhteessa olevien että vapaaehtoisten rikostaustat selvitetään.
- Seuralla on nimetty vastuuhenkilö alaikäisten turvallisuutta koskevissa kysymyksissä. Espoon Jäätaitureissa tähän tehtävään on nimetty toiminnanjohtaja.
- Hallituksessa on nimetty vastuuhenkilö alaikäisten turvallisuutta koskevissa kysymyksissä. Espoon Jäätaitureissa tähän tehtävään on nimetty puheenjohtaja.
- Häirintää ehkäisevää ilmapiiriä vahvistetaan ohjeistuksella sekä julkisesti tiedottamalla.
- Toiminnassa pyritään siihen, että alaikäisten kanssa toimittaessa paikalla on aina vähintään kaksi aikuista.
- Seurakyselyillä selvitetään, onko häiritsevää käyttäytymistä ilmennyt joukkueissa

2.2 Puuttuminen

- Vastuu asian hoitamisesta on aikuisilla, ei lapsilla tai nuorilla
- Tarkistetaan huolellisesti kaikki valitukset ja epäilyt. Kaikkiin alaikäisten häirintää koskeviin valituksiin tai epäilyihin suhtaudutaan vakavasti ja ne tarkistetaan huolellisesti. Lähtökohtana on aina häirinnän kohteeksi joutuneen henkilön oma kokemus.
- Valituksista tai epäilyistä kerrotaan viipymättä. Alaikäisen häirintää koskevista valituksista tai epäilyistä kuulevan aikuisen tulee aina viipymättä kertoa asiasta seuran toiminnanjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle. Aikuisen ei saa kertoa asiasta muille osapuolille. Toiminnanjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja on yhteydessä molempiin osapuoliin ja alaikäisen vanhempiin sekä muihin tarpeelliseksi katsomiinsa tahoihin asian selvittämiseksi.
- Puututaan rikosepäilyihin välittömästi. Mikäli jollain seuran toiminnassa mukana olevalla henkilöllä on syytä epäillä, että kyseessä on rikos eli rikoslaissa mainittu teko, on otettava viipymättä yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluviranomaiseen. Tässä yhteydessä on myös välittömästi oltava yhteydessä seuran toiminnanjohtajaan tai hallituksen puheenjohtajaan, joiden tehtävänä on ottaa seuran puolesta yhteyttä alaikäisen vanhempiin. Seuran toiminnanjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja avustavat poliisia sekä vastaavat kaikesta tarpeellisesta tiedottamisesta.
- Hyödynnetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Seura voi harkintansa mukaan ottaa yhteyttä myös ulkopuolisiin vaihtolovelvollisiin ammattiasiantuntijoihin avun ja/tai neuvojen saamiseksi.
- Toimitaan lasten ja nuorten edun mukaisesti. Lasten ja nuorten turvallisuus on tärkeintä. Tilanteen selvittelyssä mukana olevien toimijoiden velvollisuutena on varmistaa, että epäasiallinen toiminta ei jatku. Mikäli aikuisen käyttäytyminen alkaa ohjautua väärään suuntaan, se otetaan puheeksi välittömästi. Myös mikäli nuoren käyttäytyminen aikuista kohtaan on epäasiallista, asiaan puututaan heti. Jos kyseessä on vakavampi epäily häirinnästä tai hyväksikäytöstä, mahdollisen uhrin ja tekijän välinen kanssakäyminen katkaistaan, kunnes asia on selvitetty.
- Viestitään selvästi ja totuudenmukaisesti. Varmistetaan, että kaikkia osapuolia kuullaan huolellisesti. Huolehditaan, että kaikki osapuolet tietävät, miten asian käsittely etenee. Huolehditaan kaikkien osapuolien oikeusturvasta asiasta mahdollisesti ulospäin viestittäessä.